
Kunstig intelligens er en viktig del av fremtidens pasientbehandling

AKTUELT I FORENINGEN

ANNE-KARIN RIME

anne-karin.rime@legeforeningen.no

President

Fagfeltet medisin er innovativt av natur og har alltid omfavnet ny vitenskap og ny teknologi. Nå har vi fått en «helt ny» teknologi: Kunstig intelligens (KI). Og vi ser allerede at KI gir oss uante muligheter i fremtidens pasientbehandling.



Høsten 2023 tok Vestre Viken HF i bruk kunstig intelligens for å analysere røntgenbilder ved spørsmål om brudd. Resultatene er imponerende. Helseforetaket rapporterer selv at i løpet av de tre første månedene etter implementering, har de allerede spart 79 dager med ventetid for pasienter. 1900 pasienter har blitt sendt rett hjem og sluppet å vente på svar.

Eksempelet fra Vestre Viken viser hvordan KI brukes positivt i pasientbehandling. KI kan gi oss flere verktøy som bidrar til en bedre hverdag for leger og pasienter. Det er særlig innen bildegjenkjenning KI har kommet lengst, for eksempel i de fagmedisinske områdene som radiologi, patologi, og hud- og øyesykdommer.

Det er imidlertid viktig å huske på at KI ikke er én ting. Feltet er nødt til å deles opp, på samme måte som for legemidler. Vi trenger legemidler, men ikke alle legemidler virker for alle sykdommer – det er på detaljnivå fremskrittene skjer. Slik er det også med KI.

Bruk av KI i helsetjenesten er i et tidlig stadium, og vi har foreløpig begrenset kunnskap om medisinsk nytte, effekter og konsekvenser. Derfor er det viktig at KI som verktøy i helsetjenesten må dokumenteres effektivt og trygt gjennom kliniske studier på norske pasienter for å sikre at bruken er reproduserbar og ikke leder til uønskede effekter. Det er også behov for å se på regelverket for datainnsamling og databehandling for utvikling av KI-algoritmer.

I tillegg blir det essensielt å diskutere juridiske, etiske og medisinske aspekter ved bruk av KI i diagnostikk og behandling. Vi trenger et regelverk som ivaretar spørsmål om bruk og ansvar. Hva skjer for eksempel hvis KI i klinisk praksis fører til pasientskader? Dette er vanskelige, men viktige spørsmål å diskutere.

For å implementere KI i helsetjenesten, må det etableres samarbeid på tvers av offentlig helsetjeneste, teknologiselskaper og leverandører. Klinikere, helseledere, teknologer, forskere, personell med kunnskap om anbudsprosesser og personvern må sammen sikre gode prosesser der teknologien testes ut og valideres. Det må legges til rette for at slike samskapende prosesser i tverrfaglige miljøer kan skje også her i Norge, og det er viktig at slikt arbeid foregår ute på sykehusene.

Bruk av KI kan altså lette noen av de problemene helsetjenesten sliter med i dag. Paradoksalt nok gjør dagens rammebetingelser det vanskelig å prøve ut KI i helsetjenesten. Stramme budsjetter fører til at det kuttes i forskning og utvikling.

Men dersom vi ikke legger til rette for å utvikle KI i helsetjenesten nå, vil vi risikere å havne bakpå. Norsk helsetjeneste har de siste årene hatt for mange havarerte IT-prosjekter. Det er viktig at ikke KI-prosjekter blir en del av den dystre statistikken.

Publisert: 18. mars 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.04.16

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. februar 2026.